

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/26/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8824200635
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8824200635.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 zastúpeného Advokátska kancelária RELEVANS, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie č. 8A 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, proti žalovaným: 1. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, XXX XX C., 2. E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 3.446,22 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná v 1. rade je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 308,56 eur, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 308,56 eur, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu proti žalovaným v 1. rade a 2. rade zamietá.

Žalovaným v 1. a 2. rade proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 05.04.2024 domáhal voči žalovanej v 1. rade zaplatenia istiny vo výške 1.723,11 eur, zmluvných úrokov vo výške 301,48 eur a náhrady trovy konania a voči žalovanému v 2. rade sa domáhal zaplatenia istiny vo výške 1.723,11 eur, zmluvných úrokov vo výške 301,48 eur a náhrady trovy konania. V žalobe uviedol, že žalovaní sú zákonnými dedičmi po poručiteľovi: E. F., nar. XX.XX.XXXX, zomr. 05.08.2022. Medzi žalobcom ako veriteľom a poručiteľom ako dlžníkom bola dňa 07.03.2018 uzatvorená zmluva o úvere č.1843743260 (ďalej aj ako „Zmluva“). Na základe zmluvy poskytol žalobca poručiteľovi v postavení dlžníka peňažné prostriedky v sume 5.000,- eur. Poručiteľ dňa 05.08.2022 zomrel. V dôsledku úmrtia poručiteľa žalobca v zmysle Zmluvných dokumentov vyhlásil úver za predčasne splatný ku dňu 09.08.2022. Pohľadávku po poručiteľovi vyplývajúcu zo Zmluvných dokumentov si žalobca prihlásil do dedičského konania. Pohľadávka bola zahrnutá do pasív dedičstva. Žalovaní 1 a 2 sú zákonnými dedičmi po poručiteľovi. Podľa rozhodnutia o dedičskom konaní všeobecná hodnota dedičstva prevyšuje dlhy poručiteľa, ktoré možno uspokojiť v plnom rozsahu. Žalovaní 1 a 2 nadobudli dedičstvo v rozsahu 1/2 k celku. V rovnakom rozsahu teda zodpovedajú aj za poručiteľove dlhy. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje voči žalovaným nesplatenú istinu úveru. Nesplatená istina úveru predstavuje rozdiel medzi poskytnutou istinou 5.000,- eur a úhradami započítanými na istinu. V súlade so Zmluvnými dokumentami vznikla poručiteľovi resp. žalovaným povinnosť zaplatiť za poskytnutý úver žalobcovi aj zmluvné úroky. V zmluve bola dojednaná úroková sadzba vo výške 13,8% ročne. V súlade s Obchodnými podmienkami je žalobca v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, oprávnený ďalej úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve. V súvislosti s úročením nesplatennej istiny úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru

žalobca poukázal i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020 a na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8Cdo/125/2018 zo dňa 18.06.2020. Žalobca prostredníctvom amortizovaného výpisu preukazuje, že za riadneho plnenia povinnosti by poručiteľ, resp. žalovaní zaplatili úroky z istiny v súhrnnej výške 3.314,09 eur. Žalobca prepisom z listiny „Aktuálny stav úveru“ preukázal aj súhrnnú výšku platieb započítaných na úroky, t. j. 2.711,12 eur. Žalobcovi tak vzniká nárok na úroky z istiny vo výške 602,97 eur ako rozdiel medzi súhrnnou výškou úrokov a už zaplatenými úrokmi. Na základe vyššie uvedených skutočností sú žalovaní (dedičia po poručiteľovi) povinní zaplatiť žalobcovi sumy vo výške: nesplatená istina vo výške 3.446,23 eur a vyčíslený zmluvný úrok z istiny vo výške 602,97 eur. Vzhľadom na zodpovednosť žalovaného v 1. rade za dlhy poručiteľa v rozsahu 1/2 pripadá na žalovaného v 1. rade istina vo výške 1.723,11 eur a vyčíslený zmluvný úrok vo výške 301,48 eur. Vzhľadom na zodpovednosť žalovaného v 2. rade za dlhy poručiteľa v rozsahu 1/2 pripadá na žalovaného v 2. rade istina vo výške 1.723,11 eur a vyčíslený zmluvný úrok vo výške 301,48 eur.

2. Právny zástupca žalobcu sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' riadne a včas ospravedlnil a súhlasil, aby sa konalo v jeho neprítomnosti.

3. Nedostavila sa žalovaná v 1. rade, svoju neúčast' neospravedlnila.

4. Nedostavil sa ani žalovaný v 2. rade, svoju neúčast' neospravedlnil.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to aktuálnym stavom úveru ku dňu 31.03.2024, zmluvou o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. 1843743260 zo dňa 07.03.2018, uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8D/291/2022 zo dňa 23.09.2022, Obchodnými podmienkami pre spotrebiteľský úver účinnými od 01.10.2016, vyjadrením žalobcu zo dňa 29.04.2024, vyjadrením žalobcu zo dňa 02.05.2024 spolu s prílohami, a to žiadosťou o spotrebiteľský úver zo dňa 07.03.2018, formulárom pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere zo dňa 07.03.2018, zoznamom prevzatých dokumentov zo dňa 07.03.2018, výpisom zo Sociálnej poisťovne zo dňa 07.03.2018, výpisom zo SRBI zo dňa 07.03.2018, písomným podaním žalobcu zo dňa 09.05.2024 a písomným podaním žalobcu zo dňa 12.06.2024, pripojeným spisom tunajšieho súdu sp.zn. 8D/291/2022 a z predmetného spisu uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 8D/291/2022-36 zo dňa 23.9.2022 a zistil tento skutkový stav veci:

6. Žalobca ako veriteľ a právny predchodca žalovaných E. F. ako dlžník, uzatvorili dňa 07.03.2018 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. 1843743260, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 5.000 eur poručiteľovi. Výška úrokovej sadzby bola 13,80% ročne, výška RPMN 15,50% ročne. Poručiteľ mal úver splácať v 96 mesačných splátkach po 86,61 eur a prvá splátka bola splatná dňa 15.04.2018. Konečná splatnosť úveru bola 15.03.2026. Poplatok za poskytnutie úveru predstavoval 100,- eur. Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť bola v zmluve uvedená v sume 8.414,09 eur.

7. Podľa článku 6., bod 6.4 Zmluvy dlžník/spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: náklady spojené s poistením (ak bolo uzavreté), poplatky podľa ZoÚ, úrok z omeškania, zmluvný úrok z Úveru, splátka z istiny Úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú na pohľadávky skôr splatné.

8. Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 31.03.2024 vyplýva, že splatená istina úveru predstavovala 1.553,77 eur. Poručiteľovi bolo poskytnutých 5.000,- eur, pričom dňa 7.3.2018 mu bolo ako poplatok zaúčtovaných 100,- eur.

9. Ako vyplýva z pripojeného dedičského spisu tunajšieho súdu, sp. zn. 8D/291/2022 a z uznesenia zo dňa 23.09.2022, č. k. 8D/291/2022 – 36, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.09.2022, podľa predmetného uznesenia súd schválil dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiteľovi E. F., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, podľa ktorej nehnuteľnosti nadobudli A. B., nar. XX.XX.XXXX a E. F., nar. XX.XX.XXXX (žalovaní v 1. a 2. rade) v podiele 1/2 z podielu poručiteľa, t. j. v podiele 1/4 z celku a bez povinnosti vyplatiť ustupujúcim dedičom G. F., H. B. a E. F., hodnotu ich zákonných dedičských podielov. Všeobecná hodnota majetku poručiteľa predstavovala 7.500,- eur, výška dlhov poručiteľa 4.438,53 eur

a čistá hodnota dedičstva 3061,47 eur. Do dedičstva po poručiteľovi prihlásil svoju pohľadávku zo zmluvy č. 1843743260 zo dňa 7.3.2018 vo výške 3.446,23 eur aj žalobca.

10. Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 29.04.2024, žalobca uviedol, že titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol poručiteľovi úver vo výške 5.000,- eur prevodom na účet: XXXX/XXXXXXXXXXXX. Poručiteľ sa zaviazal k zaplateniu požičanej istiny spolu s úrokmi v celkovej výške 8.418,09 eur za predpokladu riadneho splácania splatíť formou pravidelných splátok vo výške 86,61 eur mesačne do konečnej splatnosti ku dňu 15.03.2026. Zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje okrem základných parametrov aj podrobný rozpis splátok v bode 2.3 zmluvy, z ktorého je spotrebiteľovi od počiatku známy spôsob splácania vrátane podrobného rozpisu započítanie každej jednotlivéj splátky na úroky, istinu, či poplatky. S poskytnutím úveru bol spojený poplatok vo výške 2%, ktoré poručiteľ uhradil k 07.03.2018. V nadväznosti na vyššie uvedený poplatok žalobca poukazuje na bod 3.1. zmluvy, ako aj na zoznam platieb poručiteľa v listine „aktuálny stav úveru“. Poručiteľ od poskytnutia úveru zaplatil súhrne 4.282,89 eur, z ktorých 1.553,77 eur žalobca započítal na istinu a 2.711,81 eur na úroky a 18,00 eur na poplatky. Uplatnený nárok v časti istiny vypočítal žalobca určením rozdielu medzi poskytnutou sumou a splatenou istinou (5.000 eur – 1.553,77 eur = 3.446,23 eur). V súlade so Zmluvnými dokumentami vznikla poručiteľovi povinnosť zaplatiť za poskytnutý úver žalobcovi aj zmluvné úroky. V zmluve bola dojednaná úroková sadzba vo výške 13,8% ročne. V súlade s Obchodnými podmienkami je žalobca v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, oprávnený ďalej úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve. Žalobca prostredníctvom amortizovaného výpisu v bode 2.3 poukazuje, že za riadneho plnenia povinností by poručiteľ, resp. žalovaní zaplatili úroky z istiny v súhrnnej výške 3.314,09 eur. Žalobca prepisom z listiny „Aktuálny stav úveru“ preukazuje aj súhrnnú výšku platieb započítaných na úroky, t. j. 2.711,12 eur. Žalobcovi tak vzniká nárok na úroky z istiny vo výške 602,97 eur ako rozdiel medzi súhrnnou výškou úrokov a už zaplatenými úrokmi (3.314,09 eur – 2.711,12 eur = 602,97 eur). Vo vzťahu k výške poplatkov 18,00 eur, tieto predstavujú bankové poplatky za dve upomienky pre omeškanie sa so splácaním. S postupom vyhotovenia a zasielania prvej a druhej upomienky vznikajú náklady, ktoré si žalobca účtuje vo výške 9,00 eur na jeden úkon vymáhania pohľadávky. Náklady zahŕňajú náklady za papier, poštovné, stratu času, správu informačno – technických systémov, ktoré slúžia aj na automatizované sledovanie omeškania splácania úverov, telekomunikačné náklady a iné účelne vynaložené náklady.

11. Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 02.05.2024 žalobca uviedol, že s poukazom na ust. § 7 ods. 41, žalobca pri skúmaní platobnej schopnosti a posudzovaní žiadosti poručiteľa o úver, skúmal príjem, žalovaného a existenciu peňažných záväzkov žalovaného overením dát z externých zdrojov: Sociálna poisťovňa a Spoločný register bankových záväzkov v kontexte existencie alebo neexistencie vyživovacej povinnosti a nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb v zmysle výpočtu vyjadreného metodikou Národnej banky Slovenska v opatrení č. 10/2017. Nakoľko poručiteľ v žiadosti o úver deklaroval rodinný stav vdovec a počet vyživovaných detí 0, žalobca do výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať úver dosadol namiesto nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb hodnotu životného minima vo výške 199,48 eur, a to s poukazom na zákonnú dikciu v ustanovenia § 7 ods. 27 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 2 ods. 5 opatrenia č. 10/2017. Poručiteľ v čase žiadosti o úver nemal žiaden peňažný záväzok a jeho príjmom bol dôchodok vo výške 313,00 eur mesačne. Za účelom preukázania overenia príjmu a záväzkov žalobca predložil dôkazy vo forme výpisov zo Sociálnej poisťovne a SRBI. K náležitostiam RPMN, žalobca poukázal na základné parametre úveru, ktoré sú obsiahnuté v bode 2.2. zmluvy. S poukazom na smernicu Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorej účelom bolo zavedenie transparentnosti zmlúv o spotrebiteľských úverov v členských štátoch Európskej únie má žalobca za to, že zmluva obsahuje všetky náležitosti potrebné pre výpočet RPMN. Posúdenie toho, ktoré údaje sú alebo nie sú nevyhnutné pre výpočet RPMN si nevyžaduje špecializáciu, nakoľko pre nezáväzný výpočet do ktorejkoľvek kalkulačky pre RPMN postačí informácia o výške úveru, periodicita splátok a výška splátok. Nakoľko ukazovateľ schopnosti splácať úver neprekročil hodnotu 1, žalobca s poukazom na čistý register bankových informácií v nadväznosti na výšku príjmu poskytol žalovanému úver s mesačnou splátkou 86,61 eur.

12. Podľa žiadosti o spotrebiteľský úver, príjem právneho predchodcu žalovaných predstavoval dôchodok vo výške 330,00 eur. Bol vdovec, mal 0 vyživovaných detí.

13. Právny predchodca žalovaných podpísal dňa 07.03.2018 Formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička, kde boli uvedený opis hlavných vlastností spotrebiteľského úveru, vrátane celkovej čiastky, ktorú spotrebiteľ zaplatí a iné dôležité právne aspekty.

14. Dňa 07.03.2018 právny predchodca žalovaných podpísal tiež Zoznam prevzatých dokumentov, v zmysle ktorého svojím podpisom vyhlásil, že sa s prevzatými dokumentmi oboznámil a zároveň prehlásil, že banka ponúkla neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v zmysle zákona č. 483/2011 Z. z. o bankách v platnom znení.

15. V písomných podaniach zo dňa 09.05.2024 a zo dňa 12.06.2024, žalobca vzhľadom na právny stav, najmä s poukazom na hospodárnosť konania, požiadal súd o ospravedlnenie neúčasti na pojednávanie.

16. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

1. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

2. V zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

3. V zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

4. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov, 18aa)
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

5. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, ^{18b)}
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
- g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. ^{18aa)}

6. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

7. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

8. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

9. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

10. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

11. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

12. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

14. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

15. Podľa § 875v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

16. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

17. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

19. V zmysle § 579 ods. 1 Občianskeho zákonníka smrťou dlžníka povinnosť nezanikne, ibaže jej obsahom bolo plnenie, ktoré mal osobne vykonať dlžník.

20. Podľa 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou.

21. V zmysle 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiťelovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

22. Predmetný právny vzťah medzi žalobcom ako dodávateľom a právnym predchodcom žalovaných ako spotrebiteľom je vzťahom spotrebiteľským, a to s ohľadom na subjekty tohto právneho vzťahu.

23. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

24. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe

predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

25. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a právny predchodca žalovaných ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti právneho predchodcu žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaných ako spotrebiteľov v danom právnom vzťahu.

26. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

27. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

28. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že dňa 7.3.2018 žalobca ako veriteľ poskytol právnenmu predchodcovi žalovaných E. F. ako dlžníkovi úver vo výške 5000,- eur. Výška úrokovej sadzby bola 13,80% ročne, výška RPMN 15,50% ročne. Poručiteľ mal úver splácať v 96 mesačných splátkach po 86,61 eur a prvá splátka bola splatná dňa 15.04.2018. Konečná splatnosť úveru bola 15.03.2026. Poplatok za poskytnutie úveru predstavoval 100,- eur. Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť bola v zmluve uvedená v sume 8.414,09 eur.

29. Právny predchodca žalovaných žalobcovi v súvislosti s úverovou zmluvou uhradil sumu 4282,89 eur. Dňa 5.8.2022 právny predchodca žalovaných zomrel. Žalobca žalobou požaduje od každého žalovaného sumu istiny 1723,11 eur a zmluvné úroky v sume 301,48 eur.

30. V zmysle § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť, pričom z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu je zrejmé, že za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Jednotlivé splátky sa opäť premlčujú samostatne od ich zročnosti až do okamihu, keď dlžník nesplní niektorú zo splátok. Nakoľko platné zosplatenie úveru v danom prípade nebolo preukázané, čím sa bude súd zaoberať nižšie, posudzoval iba možné premlčanie jednotlivých splatných splátok úveru.

31. Ako je zrejmé zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, splatnosť úveru bola rozvrhnutá na 96 mesiacov. Prvá splátka bola splatná dňa 15.4.2018 (bod 2.2 zmluvy), ďalšie splátky vždy ku 15. dňu v mesiaci. Žaloba bola podaná na súde dňa 5.4.2024. Premlčaných tak mohlo byť najviac 36 splátok po 86,61 eur (odhliadnuc od bezúročnosti úveru), splatných od 15.4.2018 do 15.3.2021, čo predstavuje sumu 3117,96 eur. Úhrady právneho predchodcu žalovaných celkovo predstavovali sumu 4282,89 eur, došlo z jeho strany aj k úhrade prípadne premlčanej časti nároku. V danom prípade si žalobca neuplatnil žiadnu premlčanú splátku.

32. Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje za potrebné poukázať na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou

špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Podľa rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp.zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013 „...súd so zreteľom na uvedené nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020).“

33. Súd sa ďalej zaoberal tou skutočnosťou, či spotrebiteľská zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch účinným v čase jej uzavretia.

34. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie (§ 9 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch).

35. V zmluve výška poskytnutého úveru bola uvedená sumou 5000,- eur. Žalobca tvrdí, že sa jedná o sumu aj odovzdanú predchodcovi žalovaných. Avšak okamžite s poskytnutím úveru bol predchodcovi žalovaných zaúčtovaný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 2% (bod 2.2 zmluvy –pri čerpaní na účet v banke, bod 3.1. zmluvy). Uvedené vyplýva aj z Aktuálneho stavu úveru ku dňu 31.3.2024, podľa ktorého bola suma 100,- eur zaplatená dlžníkom dňa 7.3.2018.

36. Ak na účet predchodcu žalovaných bola pripísaná suma úveru (dňa 7.3.2018 – č.l. 7 spisu), vzápätí z nej žalobca zinkasoval, ihneď vzal späť sumu poplatku 100,- eur, teda reálne dlžník disponoval nie istinou úveru 5000,- eur, ale sumou 4900,- eur krátenou o zinkasovaný poplatok. Uvedené je zrejmé aj z predloženého výpisu z úverového účtu, kedy bol úver dlžníkovi poskytnutý 7.3.2018 a hneď v rovnaký deň uhradil sumu 100,- eur). Takýto postup žalobcu rozhodne nepotvrzuje, že predchodcovi žalovaných žalobca úver reálne poskytol vo výške dohodnutej sumy v zmluve o to viac, keď uvedený postup iba potvrdzuje, že prioritným záujmom dodávateľa (veriteľa) bol ekonomický profit, prioritne a ihneď získať poplatok, ktorý sa ale mal splácať v rámci nákladov spotrebiteľa súvisiacich s poskytnutím úveru v priebehu trvania celého zmluvného vzťahu. Za tejto situácie je preukázané, že predchodca žalovaných disponoval reálne sumou úveru iba vo výške 4900,- eur a ak v zmluve bola výška úveru uvedená sumou 5000,- eur bola uvedená nesprávne. Obdobnú vec žalobcu a úver na základe zmluvy z 27.2.2018 rovnako vyhodnotil ako bezúročný pre rovnaký nedostatok aj Krajský súd v Prešove v rozsudku sp.zn. 7CoCsp/36/2022 z 24. 04. 2023. Pre absenciu tejto obligatórnej náležitosti zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. g) je potrebné považovať tento spotrebiteľský úver za úver bez poplatkov a bez úrokov, ako to vyplýva z cit. ust. § 11 ods. 1 písm. b) zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu podpísania zmluvy (v súvislosti poplatkom za poskytnutie úveru porovnaj tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5CoCsp/53/2020 z 24. 02. 2022, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn.15CoCsp/4/2024 z 28. 02. 2024 v prípade iných dodávateľov porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2CoCsp/51/2021 z 20. 04. 2022, porovnaj tiež rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 10CoCsp/15/2021 z 27. 10. 2021).

37. V súlade s § 220 ods. 2 CSP súd zohľadňuje aj ustálenú rozhodovaciu prax súdov a poukazuje na vyššie cit. ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a najmä na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

38. Súd sa z dôvodu predošlej odlišnej judikatúry vyšších súdov ohľadne poplatku obdobného typu (za spracovanie úveru, poskytnutie úveru) vždy priklonil k judikatúre uprednostňujúcej výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa. Tu je však potrebné poukázať na tú skutočnosť, že napriek predošlej odlišnej aplikačnej praxi, došlo už v súčasnosti k zjednocujúcemu záveru publikovanému dokonca vo forme stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

39. Zásadné stanovisko vo vzťahu k otázke, čo tvorí celkovú výšku spotrebiteľského úveru, vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku zo dňa 30.06.2022 sp. zn. 9Cdo 287/2021 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R

49/2022. Podľa tohto rozhodnutia, celkovú výšku spotrebiteľského úveru podľa § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch predstavuje suma finančných prostriedkov reálne poskytnutá spotrebiteľovi veriteľom. Poplatok za poskytnutie úveru zrazený z istiny hneď pri uzavretí zmluvy nemožno zahrnúť do celkovej výšky spotrebiteľského úveru. Navýšenie celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru má zároveň aj následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj poplatok za jeho poskytnutie a tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým výška hlavného predmetu zmluvy. Zmluvné dojednanie umožňujúce veriteľovi hneď pri uzavretí zmluvy zraziť poplatok za poskytnutie úveru z istiny, je okolnosťou vyvolávajúcou nielen sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ale zároveň predstavuje aj neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

40. Vo vzťahu k poplatku za poskytnutie úveru je potrebné poukázať na ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Poplatok by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia. Žalobca bližšie nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, keď zaň má zaplatiť poplatok 100,- eur pri poskytnutom úvere 5000,- eur, nakoľko za poskytnutie úveru spotrebiteľ zaplatí odmenu v podobe úrokov. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Dá sa len predpokladať, že poplatok za poskytnutie úveru je zrejme poplatkom za akúsi administratívnu agendu s tým spojenú. Aj keby sa pripustil takýto vedľajší predmet plnenia, súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Súd poukazuje na argumentáciu Vrchného Krajinského súdu Karlsruhe z 3.mája 2011 (17 U 192/10), v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene“. Pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa. Ak dodávateľ využíva spoplatnenie konkrétnych úkonov alebo služieb, môže na spotrebiteľa prenášať len také nákladové bremeno, ktoré bude sledovať prospech spotrebiteľa v prevažnej miere. Ak poskytovateľ úveru má riadne s odbornou starostlivosťou poskytovať úvery, teda podnikáť podľa svojho licencovaného predmetu podnikania, nemôže poskytnúť úver bez toho, aby so spotrebiteľom uzatvoril zmluvu, ktorá v prípade spotrebiteľského úveru musela mať pod sankciou neplatnosti písomnú formu. Ide teda o činnosť, ktorá je pre poskytovateľa úveru nevyhnutná na to, aby mohol spotrebiteľom poskytovať úvery a spotrebiteľia sú za poskytnuté úvery povinní zaplatiť odmenu. Samotné spoplatnenie úkonu uzatvorenia zmluvy v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, a preto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ ide o dojednanie poplatku za poskytnutie úveru vo výške 130 eur, súd uvádza, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná.

41. V prípade úveru vo výške 5.000,- eur suma 100,- eur predstavujúca poplatok za poskytnutie úveru, mala byť uhradená započítaním pri poskytnutí úveru. Je teda nepochybné, že žalobca do spotrebiteľského úveru zahrnul i poplatok za jeho poskytnutie. Súčasťou celkovej výšky spotrebiteľského úveru nie je poplatok za poskytnutie úveru, pretože uvedený poplatok, ktorý má charakter odmeny poskytovateľovi služby, treba považovať len za náklady spotrebiteľského úveru. Je to zrejme z ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorého celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poistné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok.

42. Ak žalobca do celkovej výšky spotrebiteľského úveru zahrnul poplatok za poskytnutie úveru, ide o postup v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti veriteľa, ktorý mohol podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa vo vzťahu k poskytnutiu úveru, pričom takéto konanie zákonodarca považuje za nekalú obchodnú praktiku a súčasne ju zakazuje. Spotrebiteľovi bol teda poskytnutý úver v skutočnosti nie vo výške 5000,- eur, ale vo výške 4900,- eur. Ak žalobca pri výpočte RPMN do celkovej výšky úveru zahrnul aj poplatok za jeho poskytnutie, bez akýchkoľvek pochybností došlo k podhodnoteniu RPMN, ktorej výpočet je závislý od celkovej výšky úveru. Nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa je sankcionovaná bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru v súlade s ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5CoCsp/53/2020 z 24. 02. 2022).

43. Súdny dvor Európskej únie vo veci C-377/14 svojim rozsudkom zo dňa 21.04.2016 vyslovil, že čl. 3 písm. l) a čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48/EHS, ako aj bod I prílohy 1 tejto Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V tomto rozsudku Súdny dvor Európskej únie skonštatoval, že ak pojem „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ je vymedzený v čl. 3 písm. h) Smernice 2008/48 ako „súčet celkovej výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom“ vyplýva z toho, že pojmy „celková výška úveru“ a „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ sa vzájomne vylučujú a celková výška úveru preto nemôže zahŕňať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa. Do celkovej výšky úveru v zmysle čl. 3 písm. l) a čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48 nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za záväzky dohodnuté z dôvodu predmetného úveru, ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť.

44. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, do celkovej výšky úveru nemala byť zahrnutá suma 100,- eur predstavujúca poplatok za poskytnutie úveru. Žalobca tak poskytol spotrebiteľovi úver iba vo výške 4900,-eur a nie vo výške 5000,- eur. Celková výška spotrebiteľského úveru ako náležitosť vyplývajúca z ust. § 9 ods. 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, nebola uvedená správne a teda tiež pre absenciu tejto náležitosti je potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkový podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, a to bez ohľadu na akékoľvek súvislosti so správnosťou, či nesprávnosťou údajov o RPMN, čo je ďalší osobitný dôvod prípadnej bezúročnosti úveru.

45. Pokiaľ by žalobca poukázal na ust. § 499 Obchodného zákonníka, toto je aplikovateľné v prípade uzavretia zmlúv podľa Obchodného zákonníka, pokiaľ tieto zmluvy nie sú posudzované ako spotrebiteľské zmluvy. Pri spotrebiteľských zmluvách (ako je to aj v tomto prípade) je potrebné do úvahy vziať už ochranu spotrebiteľa pri posudzovaní, či veriteľ pri dojednaní záväzku poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky spotrebiteľovi, môže dojednať odplatu v zmysle § 499 Obchodného zákonníka. Napriek tomu, že ide o priamo dojednanie v zmluve, takáto zmluvná podmienka, vzhľadom na to, že ide o spotrebiteľský úver, podlieha súdnemu prieskumu v zmysle generálnej klauzuly § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Ak spotrebiteľské zmluvy v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné podmienky), potom vyžadovanie poplatku za spracovanie medziúveru, na základe zmluvného dojednania, je neprijateľnou podmienkou, pretože žalobca (banka) koná v rámci svojej obchodnej a podnikateľskej činnosti, keď na jednej strane vykonáva bankové činnosti priamo v zmysle zákona o stavebnom sporení aj s poskytovaním stavebných úverov, ale na druhej strane, v neprospech spotrebiteľa vyžaduje za vykonávanie takejto bankovej činnosti vyplývajúcej priamo zo zákona nielen samotný poplatok za spracovanie úveru (mediúveru), čím dochádza k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pojem „značná nerovnováha“ je potrebné chápať aj v zmysle záverov Súdneho dvora EÚ v rozsudku vo veci C-226/12, Constructora Principado, že čl. 3

ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že existencia značnej nerovnováhy nevyhnutne nevyžaduje, aby výdavky, ktoré znáša spotrebiteľ na základe zmluvnej podmienky, mali na tohto spotrebiteľa značný ekonomický vplyv, vzhľadom na hodnotu predmetnej transakcie, ale môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti - dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza, na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženého obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, alebo prekážky v ich výkone, alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktoré vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa. Pri poplatku za spracovanie úveru má spotrebiteľ platiť dodávateľovi za to, že tento v rámci svojej podnikateľskej činnosti vykonáva konkrétny úkon, ktorý práve vyplýva z jeho obchodnej a podnikateľskej činnosti a prenáša tak nákladové bremeno za samotné spracovanie úveru a následne vedenie účtu na spotrebiteľa, pričom takýto účet ani nie je platobným účtom regulujúcim platobné služby. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že žalobca poplatok za poskytnutie úveru zaúčtoval už pri výplate úveru, takže celková výška vyplateného úveru bola znížená o výšku týchto poplatkov. Pokiaľ je teda predmetom posúdenia poplatok za poskytnutie úveru, ktorý je bez pochyb nákladom spotrebiteľa súvisiacim s úverom, potom je pojmovo vylúčené, aby bol zároveň považovaný za finančné prostriedky poskytnuté na základe úverovej zmluvy. Žalobca tak síce formálne poskytol predchodcovi žalovaných finančné prostriedky, avšak v dôsledku následného odpočítania poplatku za poskytnutie úveru s týmito finančnými prostriedkami spotrebiteľ nemohol disponovať a v skutočnosti mu bola ako úver poskytnutá suma nižšia, než bola deklarovaná v zmluve o úvere. Navýšenie celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru má zároveň aj ten následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj poplatok za jeho poskytnutie, tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým výška hlavného predmetu zmluvy. Zmluvná podmienka stanovujúca povinnosť platiť poplatok za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru je neprijateľná, a teda voči spotrebiteľom neúčinná. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované a vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa (pozri aj rozsudok NS SR 9Cdo/287/2021, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn.15CoCsp/4/2024 z 28. 02. 2024).

46. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19)

47. Ďalej je však potrebné uviesť, že predmetný úver je bezúročný aj z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ totiž ide o ročnú percentuálnu mieru nákladov, táto je definovaná v ust. § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Ročnou percentuálnou mierou nákladov sú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

48. V zmysle ust. § 19 ods. 2 vety prvej po bodkočiarku zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom zahŕňajúce aj všetky plnenia súvisiace s poskytnutým spotrebiteľským úverom nad rámec poskytnutého spotrebiteľského úveru poukazované veriteľovi alebo akejkoľvek tretej osobe s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

49. Ak zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vo svojich ustanoveniach priamo považuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom za jeden zo základných predpokladov pre výpočet RPMN, je nepochybné, že takýto predpoklad musel byť priamo uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a to pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ust. § 9 ods. 2 písm. h) o spotrebiteľských úveroch. V uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je obsiahnutý údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Za takejto situácie žalovaného ako spotrebiteľa nemožno považovať za takého, ktorý pri uzavretí zmluvy poznal všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku toho za takého, ktorý poznal všetky okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku. V súvislosti s vyššie uvedeným porovnaj

rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16CoCsp/13/2022 z 27. 03. 2023, ktorý vyššie uvedený nedostatok vo veci iného dodávateľa považoval za dôvod bezúročnosti spotrebiteľského úveru.

50. Ak zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vo svojich ustanoveniach priamo považuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom za jeden zo základných predpokladov pre výpočet RPMN, je nepochybné, že takýto predpoklad musel byť priamo uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere a to pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ust. § 9 ods.2 písm. k) tohto právneho predpisu. V posudzovanej zmluve o spotrebiteľskom úvere (formulári zmluvy, kde majú byť obsiahnuté všetky relevantné informácie pre spotrebiteľa, aby sa s nimi oboznámil ešte pred rozhodnutím, či uzavrie formulárovú zmluvu) nie je obsiahnutý údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Za takejto situácie predchodcu žalovaných ako spotrebiteľa nemožno považovať za takého, ktorý pri uzatváraní zmluvy poznal všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku za takého, ktorý poznal všetky okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku (v súlade s uvedeným porovnaj v obdobnej veci žalobcu (zmluva z 27.2.2018) aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7CoCsp/36/2022 z 24. 04. 2023 v súvislosti s absenciou uvedenej náležitosti v obdobnej veci iného dodávateľa). Iné dokumenty odovzdané spotrebiteľovi následne po uzavretí formulárovej zmluvy už nemajú rovnakú relevanciu. Celkové náklady spotrebiteľa sú jedným zo základných kritérií, ktoré sa pomáhajú spotrebiteľovi rozhodnúť, či zmluvu uzavrie alebo nie, ak už nemá možnosť vyjednať konkrétne podmienky zmluvy (nakoľko sa jedná o zmluvu formulárovú).

51. Žalobca mohol mať v danom prípade na základe predmetnej úverovej zmluvy najviac nárok iba na istinu úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie (spotrebiteľský úver je bez úrokov a bez poplatkov).

52. Je však potrebné navyiac zdôrazniť, že odplata za poskytnutie úveru musí byť úmerná okrem iného aj bonite klienta, pričom vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie újinné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu právneho predchodcu žalovaných náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

53. Z vykonaného dokazovania súdu je zrejmé, že pri overovaní bonity právneho predchodcu žalovaných žalobca mal nejaké údaje o výške jej príjmu, avšak nebolo preukázané, či s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

54. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybné kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Overovanie bonity žalovaného iba na podklade informácií poskytnutých žalovaným v žiadosti o poskytnutie úveru a z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/20/2020 z 23. 09. 2020).

55. Pre účely skúmania bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou nepostačuje, ak dodávateľ vychádza iba z tvrdení spotrebiteľa bez toho, aby žiadal aj preukázanie tvrdených skutočností príslušnými listinami.

56. Žalobca uvádza a aj predložil v súvislosti so skúmaním bonity predchodcu žalovaných iba žiadosť o úver, z ktorej je zrejmé, že čistý mesačný príjem dlžníka bol 0,- eur, iný príjem, dôchodok predstavoval 330,- eur, že jeho zrážky, výživné a iné výdavky predstavujú 0,- eur- Príjem dlžníka žalobca overil prostredníctvom reportu Sociálnej poisťovne a úverové zaťaženie dlžníka dopytom do SRBI. Od právneho predchodcu žalovaných zrejme nežiadal žiadne iné doklady, čo vyplýva aj z bodu 3 žiadosti o úver (mimo občianskeho preukazu).

57. Tu je potrebné zdôrazniť, že žalobca sa uspokojil s tým, že spotrebiteľ mu pri uzatváraní zmluvy nedeclaroval žiadne výdavky (0,- eur), čo je samo o sebe u dospelého človeka nepravdepodobné a jediným zisteným príjmom bol dôchodok v sume 330,- eur. Napriek uvedenému žalobca právneho predchodcovi žalovaných poskytol úver vo výške 5000,- eur, ktorý sa tento zaviazal uhrádzať v mesačných splátkach po 86,61 eur (!). Navyše neskúmal žiadne výdavky na strane žalovaného (doklady SIPO, bežný účet, iné dlhy). Uvedený postup žalobcu tak rozhodne nespĺňa kritérium odbornej starostlivosti, ako to vyžaduje § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

58. Najzávažnejším nedostatkom pri skúmaní bonity predchodcu žalovaných však je, že nedošlo ku skutočnému overeniu výdavkov na jeho strane. Neskúmal bežný účet spotrebiteľa, neskúmal skutočné výdavky na strane spotrebiteľa. Nie je jasné aké výdavky na živobytie mal spotrebiteľ, aké náklady mal na bývanie. Uvedené skutočnosti žalobca neskúmal napriek tomu, že spotrebiteľ v žiadosti uviedol ako jediný príjem dôchodok v sume 330,- eur, pričom v žiadosti uviedol, že je vdovec a deklaroval výdavky v sume 0,- eur.

59. Všetky tieto skutočnosti v ich súhrne mali viesť žalobcu k podrobnejšiemu skúmaniu bonity spotrebiteľa, najmä vo vzťahu k jeho výdavkom.

60. V danom prípade nebolo preukázané, aby žalobca mal k dispozícii doklady o výdavkoch spotrebiteľa, najmä nákladoch na bývanie, doklady SIPO, pri uzatváraní zmluvy. Súd nemá za preukázané, že by mal žalobca v čase poskytnutia úveru vedomosť o majetkových pomeroch spotrebiteľa, teda kde tento býval, aké výdavky spojené s ubytovaním uhrádzal a taktiež nepreukázal ani iné doklady, resp. zistenia o jeho výdavkoch predstavujúcich uspokojovanie základných životných potrieb. Bez toho, aby žalobca preukázal, že skúmal aj výdavky na strane spotrebiteľa, nemohol mať reálny obraz o majetkovej situácii spotrebiteľa potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať poskytnutý úver (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.14CoCsp/3/2021 z 14. 10. 2021).

61. Súd má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo sa týka skúmania pravidelných výdavkov spotrebiteľa pred samotným uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Nahliadnutie do databáz úverových registrov a databáz bánk za účelom skúmania výdavkov spotrebiteľa súd nepovažuje za dostatočné. Výpisy z týchto databáz nepodávajú kompletný obraz o výdavkoch žiadateľa, nakoľko výdavkami klienta sú aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ žalobca nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či spotrebiteľ je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/18/2022 z 28.06.2022 obdobne tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoCsp/15/2022 z 24. 11. 2022).

62. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii právneho predchodcu žalovaných, potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz bánk nie je dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať obraz ani o výdavkoch klienta. Pri overovaní bonity spotrebiteľa nemal žalobca k dispozícii údaje o jeho výdavkoch, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti spotrebiteľa o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.18Co/144/2019 z 27. 05. 2020 v súvislosti s posudzovaním bonity žalovaného v obdobnej veci žalobcu.)

63. Pokiaľ ide o register na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, musí bez akýchkoľvek pochybností ísť o taký register, z ktorého schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je objektívne zistiteľná. Zo žalobcom predloženého reportu zo sociálnej poisťovne a zo spoločného

registra bankových informácií sa nedajú zistiť žiadne údaje vzťahujúce sa na výdavky právneho predchodcu žalovaných. Žalobcovi bola známa skutočnosť, podľa ktorej spotrebiteľ bol vdovec, pričom jediným príjmom bol dôchodok v sume 330,- eur mesačne a neuvádzal žiadne výdavky. Už táto okolnosť mala viesť žalobcu k tomu, aby s plnou vážnosťou pristupoval k zisťovaniu výdavkov právneho predchodcu žalovaných. Je pritom evidentné, že každá fyzická osoba musí vynakladať určité čiastky minimálne na výživu a bývanie.

64. Uvedené je možné považovať iba za formálne overenie bonity právneho predchodcu žalovaných, nie však skutočné overenie bonity s odbornou starostlivosťou, ako to vyžaduje § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

65. Žalobca nepredložil súdu žiadny doklad, z ktorého by vyplývalo, že skúmal okrem príjmu aspoň nejaké výdavky spotrebiteľa. Uvedené aspoň žalobca nepreukázal.

66. Povinnosť súdu ex officio zisťovať, či došlo k skúmaniu bonity spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

67. Podľa Rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) z 10. júna 2021 C 303/20, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA proti KM, za účasti: Prokuratura Okręgowa w Kielcach. Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

68. Súd v závere poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

69. Žalobca má v danom prípade nárok iba na istinu úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie.

70. Žalobca si žalobou uplatnil istinu 3446,22 eur a úrok 602,96 eur. Nakoľko má žalobca nárok iba na istinu úveru po odrátaní všetkých úhrad zo strany žalovaných (ich predchodcu), dôvodne uplatnená istina úveru predstavuje sumu 617,11 eur (istina úveru 5000,- eur – poplatok 100,- eur – úhrady 4282,89 eur = 617,11 eur). Vo zvyšku súd žalobu žalobcu zamietol. Pokiaľ ide o sumu vykonaných úhrad, táto predstavuje 4282,89 eur, ako to žalobca uvádza vo vyjadrení z 29.4.2024, avšak v uvedenej sume nebol zarátaný spotrebiteľom uhradený poplatok za poskytnutie úveru v sume 100,- eur. Uvedené je zrejme z tabuľky, ktorý je súčasťou predmetného podania (č.l. 39 spisu) ako aj z výpisu stavu úveru (č.l. 6 spisu). Z uvedených listín sú zrejme úhrady v sume 4282,89 eur mimo poplatku v sume 100 eur (45x86,61 eur + 3x 96,61 eur + 95,61 eur = 4282,89 eur).

71. Pri uložení povinnosti žalovaným uhradiť uvedenú dlžnú sumu, súd aplikoval vyššie cit. ust. § 470 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka.

72. Podľa § 470 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou a ak je viac dedičov, zodpovedajú za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli k celému dedičstvu. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia ako i zo zásady, že sa dedičstvo nadobúda poručiťelovou smrťou (§ 460 Občianskeho zákonníka) vyplýva, že okamihom smrti poručiťela vstupuje dedič na jeho miesto a stáva sa subjektom nielen všetkých práv poručiťela, ale aj povinností, ktoré nezanikajú smrťou. Aby dedenie nebolo pre dediča rizikom, ust. cit. § 470 Občianskeho zákonníka upravuje rozsah dedičovej zodpovednosti tak, že ju obmedzuje výškou ceny nadobudnutého dedičstva. Ak je viac dedičov, ako je tomu i v danom prípade, zodpovedajú podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli k celému dedičstvu. Dedič pritom zodpovedá za poručiťelove dlhy nielen majetkom a vecami, ktoré mu z dedičstva pripadli, ale i svojim vlastným majetkom. Miera zodpovednosti každého z dedičov sa pritom zisťuje na základe vyporiadania dedičstva (v súvislosti s uvedeným porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/173/2010 z 09. 11. 2011, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/87/2016 z 22. 02. 2017).

73. Z vyššie citovaného dedičského rozhodnutia, uznesenia zo dňa 23.09.2022, č. k. 8D/291/2022 – 36, vyplynulo, že súd schválil dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiťelovi E. F., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, podľa ktorej dedičstvo nadobudli žalovaná v 1. rade a žalovaný v 2. rade, každý v podiele 1/2 z podielu poručiťela, bez povinnosti vyplatiť ustupujúcich dedičov.

74. Zodpovednosť žalovanej v 1. rade za úhradu istiny tak predstavuje 308,56 eur (50% z 617,11 eur) a zodpovednosť žalovaného v 2. rade za úhradu istiny tak predstavuje 308,56 eur (50% z 617,11 eur). Žalovaný v 1. rade tak súd zaviazal na úhradu sumy 308,56 eur a žalovaného v 2. rade súd zaviazal rovnako na úhradu sumy 38,56 eur V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

75. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

76. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

77. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

78. Z pôvodne uplatnenej sumy 2024,59 eur (1723,11 eur + 301,48 eur) s príslušenstvom, žalobca proti žalovanej v 1. rade dôvodne uplatňoval sumu 308,56 eur spolu s príslušenstvom a vo zvyšku súd žalobu vo vzťahu k nej zamietol.

79. Žalobcov úspech tak predstavoval 15,24 % a neúspech 84,76 %.

80. Úspešnejšej žalovanej v 1. rade tak po odrátaní neúspechu od jej úspechu vznikol proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70 % (84,76 – 15,24 = 69,52%).

81. Z pôvodne uplatnenej sumy 2024,59 eur s príslušenstvom, žalobca proti žalovanému v 2. rade dôvodne uplatňoval sumu 308,56 eur spolu s príslušenstvom a vo zvyšku súd žalobu vo vzťahu k nemu zamietol.

82. Žalobcov úspech tak predstavoval 15,24 % a neúspech 84,76 %.

83. Úspešnejšiemu žalovanému v 2. rade tak po odrátaní neúspechu od jeho úspechu vznikol proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70 % (84,76 – 15,24 = 69,52%).

84. Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak taký zmysel nemá, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je

záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17 CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalovaným v 1. a 2. rade žiadne trovy konania nevznikli a ani im zo spisu nevyplývajú, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že nemajú nárok na náhradu trov konania, a to aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej sp. zn. 6 Cdo 166/2016zo dňa 26.10.2016, obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 5/2017 zo dňa 25.1.2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 14/2018 zo dňa 28.02.2018.

85. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.